

روزنامه سیاسی، اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی، ورزشی صبح ایران • صاحب امتیاز و مدیرمسئول: مهدی رحمانیان
نشانی: میدان قاضی، خیابان بهرام مصیری، پلاک ۲۲ • تلفن: ۵۴ و ۸۸۹۳۶۲۷۰ • نمابر: ۸۸۹۲۵۴۶۷
تلفن آگهی‌ها: ۸۶۰۳۶۱۱۹ • تلفن امور آگهی‌های شهرستان‌ها: ۷-۰۱۹۸۰۴۴۰ • تلفن امور مشترکین: ۸۸۹۰۲۵۴۸
توزیع: شرکت پیام‌سان سبز
تلفن: ۶۶۲۸۷۳۴۴ • چاپ: صمیم
تلفن: ۴۴۲۳۷۲۵

www.sharghdaily.ir

سه‌شنبه ۲۷ تیر ۱۴۰۲ • ۲۹ ذی‌الحجه ۱۴۴۴ • ۱۸ جولای ۲۰۲۳ • سال بیستم • شماره ۴۶۰۴ • ۱۲ صفحه
اذان ظهرتهران ۱۲:۱۱ • اذان مغرب ۱۹:۴۰
اذان صبح فردا ۳:۲۱ • طلوع آفتاب ۵:۰۲

شترت

دیالوگ روز

خشم - دیوید آبر- ۲۰۱۴

گروهبان وارددی (برد پیت): زندگی مثل جگ می‌مونه!

یا باید به بار مردونه بجنگی یا تا آخر عمر مجبوری فرار کنی!

و زمانی پیشرفت می‌کنی که بهقمی در جهان در مقابل تمام مشکلات تنها هستی

و هیچ‌کس حتی عزیزترین‌هات به کمکت نیمان

شبکه‌خوانی

سیاست در روزگار تسلط هوش مصنوعی

از ابتدای امسال که مباحث مربوط به هوش مصنوعی گسترش یافته، میزان نفوذ و تأثیرگذاری آن در بخش‌ها و موضوعات مختلف مورد بحث و بررسی قرار گرفته است. میزان تأثیرگذاری هوش مصنوعی در سیاست یکی از دغدغه‌های این روزهاست.

سؤال‌های جدیددر سیاست

از سویی این مسئله مطرح است که سیاستمداران و سیاست‌گذاران چگونه با هوش مصنوعی روبه‌رو شوند، میزان گسترش و در دسترس قرارگرفتن آن برای مردم چگونه باشد و با عوارض و تأثیرات آن چگونه برخورد کنند؟ اینکه چگونه سیاست‌های جدید را برای سال‌های پیش‌رو طراحی کنند که آسیب‌های آن از هر نظر کمتر باشد. در یکی از تحقیقات انجام‌شده، مشخص شد ۲۵ کشور، مطالعاتی را در حوزه کاربرد هوش مصنوعی در سیاست‌گذاری انجام داده‌اند که در بین آنها تحقیقات هند و ایالات متحده در این زمینه گسترده‌تر از دیگران بوده و پس از آنها کشورهای کانادا و چین قرار دارند. این کشورها سرمایه‌گذاری بزرگی را در حوزه تکنولوژی برای بخش عمومی کرده‌اند. به‌ویژه آنکه گسترش هوش مصنوعی سؤالات جدیدی را نیز در زمینه‌های مختلف مطرح کرده است؛ مثلاً هرچند هوش مصنوعی می‌تواند موجب ایجاد تغییر در فرایندهای تولیدی، بهره‌وری سازمان‌ها و قوانین و فرهنگ جوامع شود، اما در حوزه اخلاق، مالکیت داده، حریم شخصی و جانمایی ماشین‌ها به جای انسان‌ها سؤالات و نگرانی‌های مختلفی را پیش آورده است.

همه سیاست‌مدار می‌شوند؟

اما از سویی این مسئله هم مطرح است که هوش مصنوعی به‌تدریج می‌تواند هم تغییراتی در میزان محبوبیت افراد بدهد و هم اینکه امکان پیش‌بینی و ارزیابی مسائل را آسان‌تر کند. بلومبرگ به‌تازگی گزارشی از کمپین‌های تبلیغاتی سیاسی تولیدشده به وسیله هوش مصنوعی تهیه کرده و پیش‌بینی کرده است که «هوش مصنوعی سیاست را آسان‌تر، ارزان‌تر و خطرناک‌تر می‌کند».

در این گزارش که فرارو آن را ترجمه کرده، از چند زاویه به این مسئله پرداخته شده است:

رای‌دهندگان در ایالات متحده و سراسر جهان درحال حاضر با محتوای سیاسی تولیدشده به وسیله هوش مصنوعی غرق شده‌اند.

همچنین سیاستمداران به‌طور فزاینده‌ای از هوش مصنوعی برای تسریع در انجام کارهای روزمره اما حیاتی مانند تجزیه و تحلیل فهرست رای‌دهندگان، جمع‌آوری فهرست‌های پستی و حتی نگارش سخنرانی استفاده می‌کنند.

هوش مصنوعی نیز مانند بسیاری از صنایع آماده است تا بهره‌وری کارکنان عرصه سیاسی را افزایش دهد و احتمالاً بیش از تعداد کمی از مشاغل آسان‌را حذف کند. گفتن تعداد آن دشوار است، اما تجارت سیاست مملو از انواع نقش‌هایی است که محققان معتقدند بیشترین آسیب‌پذیری را در برابر اختلال ایجادشده به وسیله هوش مصنوعی مولد دارند؛ مانند متخصصان حقوقی و کارکنان اداری.

بدرتر از آن هوش مصنوعی این ظرفیت بالقوه را دارد که انتشار اطلاعات نادرست در جریان کارزارهای سیاسی را افزایش دهد. دیپ فیک (جعل عمیق) سال‌هاست گریبان‌گیر سیاست شده است. با هوش مصنوعی دیگر نیازی به مهارت‌های ویرایش با هوش انسانی برای ایجاد آن نیست. البته هوش مصنوعی در بهترین حالت استفاده می‌تواند ارتباطات سیاسی را بهبود بخشد.

برخی از مشاوران سیاسی که به‌طور سنتی صرفاً با کارزارهای ریاست‌جمهوری و سنا کار می‌کنند، در حال برنامه‌ریزی برای کار با کارزارهای کوچک‌تر با استفاده از هوش مصنوعی برای ارائه خدمات بیشتر با قیمت پایین‌تر هستند.

امتحان وفاداری

اما برخی کشورها از منظری دیگر به هوش مصنوعی و تأثیراتش در سیاست پرداخته‌اند که یاد دوران تفتیش عقاید در قرون وسطی می‌افتیم. دولت چین مدعی شده برای خواندن ذهن اعضای حزب کمونیست و همچنین تشخیص میزان وفاداری آنها، نوعی فناوری مبتنی بر هوش مصنوعی توسعه داده است. محققان چینی نرم‌افزاری را توسعه داده‌اند که می‌تواند با استفاده از هوش مصنوعی، حالات چهره و امواج مغزی را به دقت تجزیه و تحلیل کند. سپس با استفاده از این داده‌ها می‌توان میزان وفاداری اعضای حزب کمونیست و همچنین این موضوع را که آیا آنها به آموزش‌های بیشتری نیاز دارند، مشخص کند. طبق این گزارش از این نرم‌افزار برای تقویت اطمینان اعضای حزب کمونیست نسبت به آن و افزایش قدردانی، پیروی و اطاعت اعضا استفاده می‌شود؛ یعنی با استفاده از قدرت هوش مصنوعی می‌خواهند آموزش حزب را لیبرال کنند و با بررسی نتایج آن می‌خواهند اعضای خود را تشویق کنند که بیشتر نسبت به حزب احساس قدردانی داشته باشند. به حرف‌های مطرح‌شده از طرف گوش دهند و عزم خود را برآی پیروی از حزب تقویت کنند.

سیاست یکسان

از سوی دیگری می‌توان یکی از خطرهای اصلی درباره این فناوری پیشرفته را به اجرای سیستم‌های هوش مصنوعی جامع (AGI) مربوط دانست که همراه با خود ایدئولوژی‌های سیاسی یک مکتب فکری خاص را به همراه دارند و می‌توانند موجودیت ما را به‌طور جدی در معرض خطر قرار دهند. به گزارش نیویورکتایمز که دیجیاتو بخشی از آن را ترجمه کرده، این نگرانی جدی است. نیویورکتایمز این ایدئولوژی را هجیمیسم (AGI-ism) می‌خواند و باور دارد که این ایدئولوژی اشتباه است. این نشریه می‌گوید خطر واقعی درباره هوش مصنوعی جامع مربوط به بحث‌های سیاسی است و با کنترل قیام ریات‌ها برطرف نمی‌شود. درواقع ظاهراً حتی ایمن‌ترین هجم نیز نمی‌تواند علاجی برای مشکلات این فناوری باشد. علاوه‌براین، هجیمیسم در معرفی این فناوری، حواس‌ها را از روش‌های بهتری که با آن می‌توان به سطح بالاتری از هوشمندی در جامعه رسید، پرت می‌کند.

نیویورکتایمز می‌گوید این فناوری به جای فروپاشی نظام سرمایه‌داری که آقای آلتمن به آن اشاره کرد، احتمالاً متحدی قدرتمندتر برای نظام نئولیبرالیسم خواهد بود. معماران نئولیبرالیسم با علاقه زیاد به خصوصی‌سازی، رقابت و تجارت آزاد می‌خواستند از طریق بازارها و مقررات‌زدایی، اقتصادی را که به سمت کارگران گرایش داشت، پویا و متحول کنند. برخی از این تحولات جواب داد، اما هزینه زیادی بر جای گذاشت. در طول سال‌ها، انتقادهای زیادی به نئولیبرالیسم وارد شده است و خیلی‌ها با این مکتب فکری را عامل بحران‌های اقتصادی، ترامیسزم، برگزیت و… دانسته‌اند.

روزنامه سیاسی، اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی، ورزشی صبح ایران • صاحب امتیاز و مدیرمسئول: مهدی رحمانیان

نشانی: میدان قاضی، خیابان بهرام مصیری، پلاک ۲۲

تلفن: ۵۴ و ۸۸۹۳۶۲۷۰ • نمابر: ۸۸۹۲۵۴۶۷

تلفن آگهی‌ها: ۸۶۰۳۶۱۱۹

تلفن امور آگهی‌های شهرستان‌ها: ۷-۰۱۹۸۰۴۴۰

تلفن امور مشترکین: ۸۸۹۰۲۵۴۸

توزیع: شرکت پیام‌سان سبز

تلفن: ۶۶۲۸۷۳۴۴

چاپ: صمیم

تلفن: ۴۴۲۳۷۲۵

حکم‌هایی برای تحقیر یا عدم تکرار؟

در چند روز گذشته موضوع صدور احکام دادگاه‌های برای چند نفر از بانوان کشورمان به مناسبت حجاب در صدر توجهات قرار داشت. در یکی از آنها مجازات شستن میت در غسلخانه تهران به همراه حدود سه میلیون تومان جریمه تعیین شده و در حکم شخص دیگری نیز الزام مراجعه به روان‌شناس و شش ماه محرومیت از فعالیت در فضای مجازی به صورت مستقیم یا واسطه سایرین دیده می‌شود.

شاید به نظر برسد که در این‌گونه موارد باید متخصصان و کارشناسان حقوقی و قضائی نظر بدهند. هرچند چنین ادعایی درست است اما نباید فراموش کرد که جنبه اجتماعی این پدیده از سایر جنبه‌های آن مهم‌تر است و اتفاقاً صدور احکام عجیب یا‌شده نیز ناظر بر همین جنبه است.

در نگاه اول کنش دستگاه قضائی کشور دارای نوعی بازتاب اجتماعی

است. اما باید در ابتدا نسبت بین بازتاب این‌گونه مجازات‌ها با وجوه بازدارندگی را مشخص کرد.

مجازات‌ها معمولاً جنبه‌های شاق و سخت دارد. به همین خاطر است که اشخاص در مجازات‌ها هرگز به کار کارمندی محکوم نمی‌شوند، بلکه کار سخت‌تر، پست‌تر، آزادنده‌تر و بیبوهه‌تر برای آنها تعیین می‌شود.

به عنوان نمونه در برخی موارد به آنها حکم می‌شود که کار بی‌ثمر انجام دهند. اگر کار شلاق احتمالاً انتفاعی برای دیگران دارد، اما برای دسته اخیر مثلاً کندن یک گودال بزرگ و آنگاه پرکردن مجدد آن تعیین می‌شود که شخص حتی ذهنیت مفیدبودن زحمت و تلاش خود را از دست بدهد. بنابراین به نظر می‌رسد صدور احکامی از این دست در راستای تحقیر فرد است و بیش از هرچیز فاعل آن به جالش کشیده می‌شود. این کار به نوعی لگدکوب‌کردن منزلت فرد است.

از سوی دیگری باید به اصل تناسب در قضا عنایت داشت که ناظر بر تناسب مجازات و جرم است. این اصل در حقوق ملی و بین‌المللی و کیفری یک قاعده به‌اصطلاح آمره است. می‌بایستی نسبت میان جرم و مجازات به‌طور مشخص مرعی شده و حسب مواردی همچون نوع و میزان صدمات وارده، وضعیت بزده‌دیده و بزهکار، اوضاع و احوال ارتکاب جرم، نوع احساس عدالت در جامعه و محل وقوع جرم، اقدام به تعریف نسبت مذکور کرد تا از

صنف

رئیس سازمان بهزیستی

نیازمند تذکر جدی

در چند روز گذشته مجاری رفتار تحکیم‌آمیز سازمان بهزیستی مورد اعتراض رسانه‌ها قرار گرفته است. به گزارش خیراتلاین علی‌محمد قادری در نشست خبری که با حضور جمعی از خبرنگاران رسانه‌های مختلف به مناسب سالروز تأسیس سازمان بهزیستی، روز شنبه ۲۴ تیرماه، برگزار شده بود شعار هفته بهزیستی امسال را «برای مردم برای به‌زیستن» رسانه‌های همشهری، اعتماد، خیراتلین و برخی دیگر از خبرنگاران کشور در جلسه مطبوعاتی ۲۴ تیرماه به پرسش‌های خبرنگاران رسانه‌های مختلف آشکارا نشان از بی‌اطلاعی برخی مسئولان دولتی از وظیفه خود مبنی بر اطلاع‌رسانی شفاف و دقیق دارد. نسبت‌دادن صفت «مفتش» به خبرنگارانی که به دنبال یافتن دلیل تناقض‌های آماری، آمار دقیق و چرایی تصمیمات هستند یا حواله‌دادن امور به بزرخ و مناعت از حضور خبرنگاران در جلسه مطبوعاتی، مخالف با ماده پنج قانون مطبوعات و از نظر نهاد صنفی مطبوعات محکوم است. همچنین ظفره‌فتن از ارائه اطلاعات دقیق به بهانه‌های غیرمعقول باعث عمیق‌ترشدن مشکلات اجتماعی به جای حل آنها خواهد شد. به‌طور خاص آمار کلی تعداد معلولان ربطی به حریم خصوصی معلولان و نیازمندان ندارد و به تحلیل دقیق‌تر تأثیر اقدامات

و تصمیم‌گیری‌ها کمک می‌کند. انجمن صنفی روزنامه‌نگاران استان تهران خواهان تذکر جدی مسئولان بالادستی دولت به مدیران برای پاسخ‌گویی محترمانه و دقیق به پرسش‌های روزنامه‌نگاران است.»
انجمن صنفی مطبوعات و نشریات ایران در بیانیه‌ای اعلام کرده است: «در حالی که دولت در تلاش است تا با افزایش بودجه‌های فرهنگی و اجتماعی، به ارتقای سطح فرهنگی و اجتماعی جامعه ایران بپردازد، اما در عین حال، با اتخاذ رویکردهای نادرست و ناهنجار، به حقوق شهروندی و آزادی‌های اساسی مردم ایران تجاوز می‌کند. این رویکردها، به جای ارتقای سطح فرهنگی و اجتماعی، باعث تضعیف روحیه و اعتماد مردم شده است. ما به دولت می‌توانیم بگوییم که به جای سرمایه‌گذاری در حوزه‌های فرهنگی و اجتماعی، باید بودجه‌های بیشتری را صرف بهبود زیرساخت‌ها، ارتقای سطح معیشت مردم و حمایت از کسب‌وکارهای کوچک و متوسط کنید. این رویکردها، به جای ایجاد اشتغال و بهبود معیشت مردم، باعث افزایش فقر و ناامنی شده است. ما به دولت می‌توانیم بگوییم که به جای سرمایه‌گذاری در حوزه‌های فرهنگی و اجتماعی، باید بودجه‌های بیشتری را صرف بهبود زیرساخت‌ها، ارتقای سطح معیشت مردم و حمایت از کسب‌وکارهای کوچک و متوسط کنید. این رویکردها، به جای ایجاد اشتغال و بهبود معیشت مردم، باعث افزایش فقر و ناامنی شده است.»

• یکی از عمده دلایل ازبین رفتن دریاچه بختگان، حفرچاه‌های مجاز و غیرمجاز و برداشت بی‌رویه آب از چشمه‌های موجود در اطراف تالاب‌هاست که باعث ازبین رفتن زیست‌بوم منطقه و مهاجرت دائمی پرندگان می‌شود.
عکس:امیرصادقیان،تسنیم

بَیْ اَدَمَ ...».

از این حیث و عدم رعایت این تناسبات که نقض کرامت می‌کند، قطعاً قانون را (هرچقدر درست باشد) از ذهن و زبان جامعه زوده می‌کند و این به زیان قانون عمومی است که در غایت به انتظام امور عموم متوجه است.

چهارم، آیا این حکم و احکام مشابه تناسب میان توان و قدرت تحمل جامعه یا بخشی از جامعه (ولو این بخش خلاف قوانین قدمی برداشته باشند) با احکام صادره را مرعی داشته‌اند؟ اگر غیر از این باشد یک زیان و خسران عظیم رخ می‌دهد که موجب گسترش جرم معنونه در میان عموم و تغییر نظام داوری و ارزش‌گذاری در میان جمعیت ملت می‌شود.

جمع این پرسش‌ها نشان می‌دهد که احکامی از این دست، باید در فلسفه حقوق مندرج بوده باشد که البته رابطه حاکم و محکوم (یا به‌طور اوسع رابطه دستگاه قضائی و مردم جامعه) را مخدوش خواهد کرد.

اکنون رعایت تناسب میان جرم معنونه و مجازات معینه (و نه اجتهاد موسع بلکه احراز مضیق و محدود به مُسَر قانون) از تبدیل مجازات به عنوان یک کار اصلاح‌گر و انتظام‌بخش، بسه مجازاتی انتقامی و به‌اصطلاح «تأدیب‌کن» و «سَر جای خود نشاندن» جلوگیری می‌کند. ضمانت اجرا و سرایت قانون در قدم اول و بدون هیچ تردیدی ناظر بر قبول اخلاقی آن است.

اگر جامعه (یا بخش ازگزار آن که در اینجا اصطلاحاً سلبریتی‌ها، اینفلوئنسرها و اهالی فرهنگ هستند؛ چنان‌که به تعبیر گی روشه، این گروه به وسیله تصمیماتی که اتخاذ می‌کنند یا به‌واسطه ایده‌ها، احساسات و هیجاناتی که بسه وجود می‌آورند، در منش تاریخی یک جامعه مؤثر واقع می‌شوند) این احکام را در چارچوب اخلاقی موجود، به شکل نامتناسب و نافی کرامت بشری تلقی کنند (به لفظ موسع آنچه به نقل از قرآن ذکر شد) آن‌گاه قضا حرمت قانون نیست که شکسته شده است، بلکه حرمت متولی را نیز درهم می‌شکند. ناگفته پیداست که این خلاف منافع دولت‌ها و نظم عمومی است و اگر مرجع صلاحیت‌داری که وظیفه تشخیص و اجرای تشریح و تقنین را دارد، باعث شود که در رابطه میان مردم و حاکمان خللی وارد آید، آن‌گاه اصلاح راه رفته اگر نکوییم ناممکن خواهد بود، قطعاً بسیار دشوار و نفس‌گیر می‌شود.

پیشخوان

کتاب «مواجهه با کوه‌بخ در اتاق شماره ۴» به چاپ دوم رسید

خواندن این کتاب که روایت اعضای یک گروه درمانی تحلیلی از جلسات فردی و گروهی و برای گروه‌های سنی و طبقات اجتماعی خواندنی باشد. این کتاب شامل ۱۴ روایت است که در واقع خصوصی‌ترین موضوعات مربوط به مسائل و دوره درمان مراجعه‌کنندگان به اتاق یک روانکاو است. این روایت‌ها از طرف خود مراجعه‌کنندگان نوشته شده و درمانگر یا روانکاو در مقام مؤلف و نویسنده، نسبت به ویرایش و بازنویسی روایت‌ها اقدام کرده است. این کتاب در دسته روان‌شناسی عمومی است و در ۲۲۴ صفحه در قطع رقعی در انتشارات علم به چاپ رسیده و با قیمت ۱۸۵ هزار تومان عرضه شده است.

سه‌شنبه‌های مبارک

خانه‌موزه خیمه‌شب‌بازی ایران که مدتی است سه‌شنبه‌های مبارک را برگزار می‌کند، تلاش دارد در قالب یک نهاد خصوصی به معرفی یکی از مهم‌ترین هنرهای نمایشی-عروسکی ایران بپردازد که در زمره میراث‌های نمایشی ایرانی و دارای شهرت جهانی است. سه‌شنبه‌های مبارک عنوان برنامه‌ای است که از دور جدید فعالیت خانه‌موزه هر سه‌شنبه ساعت ۱۵:۱۸ میزبان علاقه‌مندان می‌شود و هر بار راوی داستانی متفاوت از مبارک است.